

BKv 40.

(BK 114.)

A kisebb értékre, a nagyobb értékre, a jelentős értékre vagy a különösen nagy értékre elkövetett lopás akkor minősül a Btk. 316. §-a (2) bekezdésének a)-d) pontjára tekintettel súlyosabban, ha annak legalább a szabálysértési értékhatárt meghaladó része az e rendelkezésekben meghatározott módon valósul meg.

1. A Btk. 316. §-ának rendelkezései - (4) bekezdés b/1. pont, (5) bekezdés b) pont (6) bekezdés b) pont, (7) bekezdés b) pont - szerint a kisebb értékre, a nagyobb értékre, a jelentős értékre és a különösen nagy értékre elkövetett lopás súlyosabban minősül, ha a bűnszövetségben, közveszély színhelyén, üzletszerűen vagy dolog elleni erőszakkal követik el.

Adott esetben azonban ezek a minősítő körülmények (lopásnál leggyakrabban a dolog elleni erőszak) nem az egész bűncselekményre, hanem annak csupán egy vagy több - a természetes vagy a folytatólagos egység keretébe tartozó - részselekményére nézve állapíthatók meg. Felmerült a kérdés, hogy a részselekmény súlyosabb jogi értékelésének milyen jelentőséget kell tulajdonítani az egész bűncselekmény minősítése szempontjából.

Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint, ha a természetes vagy a folytatólagos egység keretébe tartozó valamely részselekményt jogilag súlyosabban kell értékelni, ez általában az egész bűncselekmény minősítésére kihat. Ennek az az indoka, hogy a bűncselekményi egységnek szükségszerűen magán kell viselnie alkotóelemeinek ismérveit.

Ennélfogva a fenti esetben a lopási cselekményt általában ugyanúgy kell minősíteni, mintha a minősítő körülmény a teljes elkövetési

értéke tekintetében megállapítható lenne. Így pl. a Btk. 316. §-a (4) bekezdésének b/1. pontja szerint minősül a kisebb értékre elkövetett lopás, ha csak az egyik részcselekményét követték el dolog elleni erőszakkal.

Ennek azonban - a továbbiakban kifejtetteknek megfelelően - az az előfeltétele, hogy a súlyosabban minősülő részcselekmény a szabálysértési értékhatárt meghaladó értékre valósuljon meg.

2. A Btk. 316. §-a (2) bekezdésének a)-j) pontjaiban felsorolt körülményeknek a minősítés szempontjából csak akkor van jelentőségük, ha a teljes elkövetési érték a szabálysértési értékhatárt nem haladja meg: ilyenkor azt eredményezik, hogy a cselekmény szabálysértés helyett a Btk. 316. §-ának (2) bekezdése szerint vétségnek minősül fel.

Ha viszont a szabálysértési értékre elkövetett cselekmény a természetes vagy folytatólagos egység keretén belül, a bűncselekmény részcselekményévé válik, az említett körülmények elvesztik jelentőségüket, és egyáltalán nem befolyásolják a bűncselekmény minősítését, amely az elkövetési értékhez igazodik.

Ez teljesen egyértelmű a Btk. 316. §-a (2) bekezdésének f)-j) pontjaiban felsorolt körülményeket illetően, amelyekre ugyanezen § következő bekezdései nem utalnak vissza. Minthogy azonban a (2) bekezdésben felsorolt körülmények egyenértékűek, a minősítés szempontjából játszott szerepüket tekintve sem lehet közöttük különbséget tenni.

A kifejtetteket alátámasztja a Btk. 316. §-a (4) bekezdésének szövegezése. A b/1. pont szerint ugyanis a "kisebb értékre" elkövetett lopás minősül súlyosabban, ha a (2) bekezdés a)-d) pontjában meghatározott módon viszik véghez. Ebből is következik,

hogy ha valamely részcselekményt (vagy több részcselekményt összegezve) szabálysértési értékre visznek véghez ilyen módon, a bűncselekmény a Btk. 316. §-ának (2) bekezdése szerint minősül. Ilyenkor a büntetés kiszabása során súlyosító körülményként értékelhető, hogy az elkövető valamelyik részcselekményt egyébként súlyosabb minősítést eredményező módon vitte véghez.

Az elsősorban a lopás elbírálásánál gyakorlati jelentőségű iránymutatás megfelelően irányadó a sikkasztásra, a csalásra és az orgazdaságra vonatkozó, hasonló rendelkezések alkalmazása során.